

KANTELING WMO: MINDER INDIVIDUALISME, MEER COLLECTIVITEIT

Complexe situatie vraagt om creatieve oplossingen

Bezuinigingen en vergrijzing dwingen gemeenten efficiënt om te gaan met zorg en welzijn. De eerste stap is een andere manier van denken over de rol die de overheid speelt op deze gebieden. Uitgaande van meer collectiviteit kunnen creatieve oplossingen worden bedacht die niet alleen de zorg verbeteren, maar ook nog eens geld opleveren. Factum ondersteunt gemeenten bij dit proces.

Adviesbureau Factum is actief op de beleidsterreinen wonen, zorg en welzijn, waarbij de nadruk ligt op de laatste twee categorieën.

De medewerkers zijn bij uitstek deskundig op het gebied van beleidsontwikkeling en -uitvoering rondom zorg en welzijn. Naast advisering op consultbasis verzorgt Factum ook flexibele capaciteit, bijvoorbeeld de tijdelijke vervanging van beleidsmedewerkers, Wmo-consulenten en -indicatiestellers. Ook bij het aankopen van zorg en middelen kan de gemeente een beroep doen op Factum.

Scholten: "Wij zijn in staat de contracten met leveranciers op hun waarde te beoordelen. Levert de leverancier de contractueel vastgelegde kwaliteit en voorzieningen? Voorziet het huidige contract nog in de huidige behoefte? We kunnen een aanbestedingsprocedure aanscherpen, bijvoorbeeld door te kijken naar gangbare prijzen in de markt. Ervaring leert dat alleen al het continue monitoren van een contract minimaal twee tot vier procent besparing oplevert."

In de vraagstelling van de opdrachtgevers is een belangrijke transformatie aan de gang. Waar de nadruk de afgelopen jaren sterk heeft gelegen op uitvoering

en detachering neemt nu de vraag naar deskundigheid op een hoger niveau toe. De dienstverlening van Factum wordt uitgevoerd door paramedici en adviseurs die hbo of wo zijn opgeleid.

Zorg en welzijn staan hoog op de agenda bij gemeenten, vooral omdat de decentrale overheid zowel processen als kosten wil beheersen. Commercieel directeur Hans Scholten: "In Nederland hebben we jarenlang mensen verzorgd, maar de financiële situatie vraagt nu om een andere benadering. De overheid vraagt meer eigen verantwoordelijkheid van de burger. Die trend is in 2007 in gang gezet met het opheffen van de Wvg en de Welzijnswet en de inrichting van de Wmo. Tot nu toe was dat vooral een verandering in naam. De maatschappelijke participatie is in eerste instantie onvoldoende opgepakt. Die situatie is door de financiële crisis en de toenemende vergrijzing veranderd."

Financieel directeur Jacqueline Bakker vult aan: "Het is absoluut mogelijk effectief te bezuinigen. De traditionele kaasschaafmethode die al jaren door gemeenten wordt gehanteerd, is niet effectief genoeg. Goedkoper inkopen leidt wellicht tot goedkopere diensten en/of middelen, maar leidt door een toenemend beroep op de individuele voorzieningen niet tot initiële besparingen.

Scholten: "Onze visie is dat gemeenten veel meer moeten gaan kijken naar het algemene welzijn. Dus niet alleen het welzijn van de zwakkeren, maar van alle burgers. Iedereen is medeverantwoordelijk voor dat welzijn: de gemeente, de ketenpartners en de burgers zelf. Daarbij gaat het soms om heel eenvoudige zaken, zoals boodschappen doen voor een buurman die slecht ter been is, of een eenzame buurvrouw af en toe op de koffie vragen."

IN GESPREK GAAN

"Naar onze mening zouden gemeentelijke beleidsmakers veel meer in gesprek moeten gaan met de burger om te kijken wat zij zelf voor ogen hebben. Ik zeg daarmee niet dat je mensen voorzieningen moet onthouden, maar van alle individuele voorzieningen gaat zestig tot zeventig procent naar ouderen. Een praktisch voorbeeld is de professional die betaald wordt uit de Wmo en/of AWBZ middelen om ouderen te bezoeken. Dat kun je echter ook doen door afspraken te maken met welzijnsinstellingen en mantelzorgers die kunnen helpen die eenzaamheid op te lossen door bijvoorbeeld contacten te leggen via bestaande initiatieven. Eigenlijk zou het nabuurschap weer terug moeten komen, met nadruk op collectiviteit in plaats van individualisme."



Hans Scholten en Jacqueline Bakker

Bakker: "Het vraagt om een andere denkwijze bij ambtenaren. Als iemand al twintig jaar op een bepaalde manier met een doelgroep omgaat, is het een hele omschakeling om na te denken over alternatieve, creatieve oplossingen. Het is daarbij de vraag welke voorzieningen je als belastingbetaler één op één wilt financieren. Het denken in andere oplossingen zoals bijvoorbeeld het aanbieden van maatschappelijke stages, het invoeren van een sociale dienstplicht en het stimuleren van burgerinitiatieven. Gemeenten kunnen daar zelf ook actief een rol in spelen."

Scholten: "Deze visie willen we op een maatschappelijk verantwoorde manier overbrengen. Dat blijkt onder meer uit onze tariefstelling. We zijn ons ervan bewust dat wij betaald worden uit het budget waarop ook bezuinigd moet worden. De uitgave moet dus verantwoord zijn. We zijn bezig onze ecologische voetafdruk te verminderen door thuiswerken en het werken bij de opdrachtgever te mixen. Onze leaseauto's zijn alle milieuvriendelijk. We schaffen energiezuinige IT-middelen aan en het papierverbruik wordt verminderd door zoveel mogelijk digitaal te werken. Dit past ook prima binnen het concept 'het nieuwe werken'."

Om gemeenten te helpen op een ande-

re manier met zorg en welzijn om te gaan heeft Factum drie jaar geleden een product ontwikkeld onder de naam Utopia. Bakker: "We verwijzen hiermee bewust naar het gelijknamige boek van Thomas More, omdat dit uit gaat van de ideale samenleving. Wij gaan met geïnteresseerde gemeenten 'op reis', waarbij we niet denken in oude kaders en in termen van beperkingen. Eerst schetsen we samen de ideale samenleving, vervolgens kijken we naar de opties en hoe je die praktisch kunt bereiken."

INTERACTIEVE BELEIDSVORMING

Scholten: "Het sleutelwoord is integraal denken. De Wmo is niet een wet voor individuen, maar het gaat over het welzijn van alle burgers in de hele samenleving. Het oude doelgroepenbeleid gericht op de zwakkeren in de samenleving moet verdwijnen."

Bakker: "Door integraal te kijken worden veel problemen vermeden. We zijn een grote voorstander van deskundige indicatiestelling. Vakkundige vraagverheldering doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de burger en deskundige indicatiestelling levert geld op. Om dat goed te kunnen uitvoeren heb je medewerkers nodig die zowel kennis hebben van de wet- en regelgeving en de

FACTUM

Sinds de oprichting in 1998 heeft Factum zich ontwikkeld tot specialist op de beleidsterreinen van welzijn, zorg en wonen. Onze kennis en expertise van wet- en regelgeving binnen deze beleidsterreinen stellen wij via verschillende disciplines ter beschikking aan diverse opdrachtgevers in heel Nederland. Factum ondersteunt gemeenten, non-profit organisaties en bedrijven met flexibele capaciteit en deskundigheid.

Newtonstraat 19-G
3902 HP Veenendaal
0318 - 552492
www.factumadvies.nl/
www.wmoaanbesteden.nl

voorzieningsstructuur als oog hebben voor maatschappelijke en persoonlijke behoeften van mensen. Kortom een mix van een deskundige, creatieve, zakelijke en sociaal bewogen medewerker. Factum biedt scholingen en trainingen om al die aspecten bij de medewerker verder te ontwikkelen."

De Kanteling van de Wmo zorgt voor nieuwe kansen. Bakker: "Met een nieuwe visie op de samenleving wordt de participatie van alle burgers bevorderd. Dat brengt mensen dichterbij elkaar."

- Scholten: Besparen begint bij integraal en samenhangend beleid. Onze creativiteit draagt bij tot een meer efficiënte en doelmatige uitgave van de Wmo-gelden en levert voor alle burgers een verbetering op."